

Sendt av
Ingvar Fykse
Sokneprest – emeritus

dato 8. september 2016

Vigselsliturgi for likekjønnede par – En høringsuttalelse

Forslag til vigselsliturgi som sendt ut på høring må sies å være noenlunde som forventet, sett i lys av det premiss som Kirkemøtet la i vår. De som har utarbeidet liturgien (NFG) har ikke hatt noen lett oppgave, og kan neppe ha kjent seg komfortable med oppdraget. Men Kirkemøtet har talt. Dette måtte de få til. Likevel var det nær en sjokkartet opplevelse å se på trykk hvordan dette kan komme til å lyde, og ikke lyde, foran Herrens alter. Bibelbruken pregs naturligvis av søk etter tekster som antas være brukbare til formålet. Ord om kjærlighet. For ingen bestrider kjærligheten. Alle, uansett, bekjenner seg til den. Men det menes ikke alltid det samme når kjærligheten prises. Det varierer mye innenfor begrepene sex og eros. Sjeldnere hører man om den kjærligheten som i Nytestamentet kalles agape, som ikke er kjærligheten mellom mann og kvinne eller mellom to likekjønnede, men Guds kjærlighet som er overøst oss i Jesus Kristus. Agape er også navnet på menighetens gjensvar på Guds kjærlighet, som kalles den kristne søskenkjærligheten. Dette ønskes lest som en av hovedtekstene ved de foreslåtte vigslene: 1. Joh 4, 7-12. Jeg frykter denne tekstbruken er til å misforstå – for ikke å si misbrukt - når den tas inn i en vigselssetting, som hører hjemme i skaperordningen. Hadde en enda lest Gen 1,27-28 og Matt 19,4 ff, ville kanskje saken blitt klarere, men det kan en jo ikke når en står overfor et likekjønnet par. "De to skal være ett sier", Jesus", Matt 19, 5 En mann og en kvinne er i ekteskapet ett, de er i forening gitt å reprodusere, d.v.s. føre Guds skaperverk videre, sette barn til verden, beskytte barna og oppdra dem. Disse ordene og min forståelse av hele Skriftens vitnesbyrd ligger til grunn når jeg går mot vigsel av likekjønnede par.

(Når Norsk ekteskapslov nå ser annerledes på dette, tar jeg selvsagt det til etterretning. Men det får meg ikke til å lese Guds ord annerledes av den grunn. Tolkningen er ikke tvilsom, men en kan velge å se bort fra den, eller si at den må vike for det som er viktigere.

At to kvinner eller to menn kan finne sammen, inngå partnerskap eller en vennskapspakt og slik være til glede for hverandre og for andre, er en annen sak. Men ikke i noe tilfelle blir dette å betrakte som ekteskap i bibelsk forstand)

Det er tankevekkende når basisord i Skriften som Gen 1,27 ff og Matt 19,4 ff om ekteskapet må velges bort ved visse vigslar, fordi de ikke stemmer med vår oppfatning. Alarmklokkende burde også ringe når dertil argumenteres med at kirken bør følge vigselførelsen i samsvar med (den sekulære) statens ekteskapslov.

Det er to syn i kirken på likekjønnede vigslar og ekteskap. Begge syn finnes markant, i kirkens ledelse (bispekollegiet og Kirkemøtet), men og blant prester. I kristen-Norge for øvrig (misjonsorganisasjonene og landets øvrige kirkesamfunn) fastholdes bibelsk lære om ekteskapet. Globalt holder rundt 95 prosent fast ved Skriftens ord om ekteskapet. Også disse fakta må vektlegges når saken endelig skal avgjøres hos oss. Mange av kirkens aktive medlemmer er på vei ut av kirken, og flere vil følge etter om "likekjønnet ekteskap" stiftes i kirkelig sammenheng (likekjønnet ekteskap satt i anførsel, fordi dette ikke er ekteskap i bibelsk betydning). Nå hviler et tungt ansvar på oss alle, på Kirkemøtet og våre biskoper spesielt.

To syn burde ikke føre til en delt eller tvisynt ekteskapsliturgi, altså bli vedtatt lære om ekteskapet. Kirken både kan og må leve med ulike meninger blant medlemmene sine, også innenfor lederskapet. Men ulike syn må ikke tillates å produsere tilsvarende læreelementer. Det er forskjell på et personlig syn - som gjerne mange kan ha - og en etablert, anerkjent og vedtatt lære. Kirken kan leve med ulike oppfatningar – også i viktige saker, men ikke med en vedtatt lære som endatil er både ubibelsk og selvmotsigende. Hvis en ikke vil eller makter innse dette, kommer splittelsen, og tegnene på oppløsning lar ikke vente på seg.

På flere vis er det merkbart at opinionen ute i folket skifter - og skifter raskere enn før. Kirkens ledere kjenner opinionenspresset sterkt nå. Ikke mange årene er gått siden et samlet bispekollegium holdt fram at ekteskap i bibelsk mening bare kunne utgjøres av en mann og en kvinne.

Nå har halve kollegiet forlatt dette syn, og den øvrige halvpart har godtatt at arbeidet med vigselførelse for enkjønnede par settes i gang. Dette skyldes neppe dypere innsikt i Skriften, men presset – dels utenfra, dels fra innsiden.

Ikke minst fra de homofiles- og de lesbiskes organisasjoner. Etter hvert har storparten av politikerne sluttet seg til deres sak og fått vedtatt ny ekteskapslov (2008). Nå synes også opinionen å ha snudd, blant mange medlemmer i DNK . Er dette en kamp vi ikke kan vinne – ? Nå merkes trettheten. Vi må bli ferdige med denne saken som har ligget på oss som en mare i årevis. Punktum må settes. Naturligvis vil det ha sine kostnader (kanskje også økonomiske) å avvise det nye vigselforliket. Men hva vil DNK kirke vinne ved å fastholde gjeldende vigselforliket ? Forhåpentligvis at kristenfolket vil slutte opp om kirken og gjenvinne noe av tilliten som alt er gått tapt. Framfor alt vil kirken vinne på at den holder seg til Guds ord. Tapet ved å ikke gjøre det, betyr tap av respekt, tillit og aller mest tap av åndskraft. For åndskraft vinnes og besittes bare ved at Herrens ord lever og virker i Hans kirke.

Som kirke og som troende mennesker må vi være forberedt på tøffe tider.

Åndsklimaet er i endring som i Vesten for øvrig. I media stilles stadig oftere kritiske spørsmål ved kristendommens innflytelse i hjem, lokalmiljø og menighet. Nesten ingen tør lenger å forsvare kristen seksualmoral offentlig. Tidt høres påstander at en slik moral menneskefiendtlig og naturstridig. Vår tid er preget voksende sekularisme, materialisme og rettighetskrav.

"Lov om Selvbestemt abort" ble fremmet som et rettighetskrav. Det samme gjelder nå kravet om vigsel av enkjønnede par. Neste krav ses i horisonten: Krav om assistert dødshjelp (Rett til en verdig død) Politikerne har etter hvert gitt etter, og vil vel måtte fortsette slik... hvis ikke?

Vi ser at åndelige behov skyves til side eller hentes utenfor den kristne tro, i en etikk uten Gud, eller i spekulative retninger (nyreligiøsitet). På flere vis er vår tid ikke så ulik den virkelighet av religiøs forvirring og søken som møtte de første generasjoner av kristne. Den gang lyktes kirkefedrene etter 200 års kamp (blant annet mot doketismen som synes å ha en arvtaker i dagens nyreligiøse retninger) å bevare kirkens integritet og forme dens lære i en kaotisk verden.

Det er mitt håp og min bønn at dette skal lykkes vår kirke også !